

UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/1719**od 26. rujna 2016.****o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 ⁽¹⁾, a posebno članak 18. stavak 3. točku (b) i članak 18. stavak 5.,

budući da:

- (1) Hitno dovršenje posve funkcionalnog i međusobno povezanog unutarnjeg tržišta energije ključno je za ciljeve održanja sigurne opskrbe energijom, povećanja konkurentnosti i osiguranja da svi kupci mogu kupiti energiju po prihvatljivim cijenama. Unutarnje tržište električne energije koje dobro funkcionira trebalo bi proizvođače prikladno poticati na ulaganje u nove proizvodne kapacitete, uključujući električnu energiju iz obnovljivih izvora, posvećujući osobitu pozornost najizoliranijim državama članicama i regijama na energetske tržište Unije. Tržište koje dobro funkcionira trebalo bi također osigurati kupcima prikladne mjere za promicanje učinkovitije upotrebe energije, a preduvjet za to sigurna je opskrba energijom.
- (2) Sigurna opskrba energijom bitan je element javne sigurnosti pa je stoga nerazdvojivo povezana s učinkovitim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta električne energije i integracijom izoliranih tržišta električne energije država članica. Električna energija do građana Unije može stići samo mrežom. Funkcionalna tržišta električne energije i, posebno, mreže i druga osnovna sredstva povezana s opskrbom električnom energijom bitni su za javnu sigurnost, gospodarsku konkurentnost i dobrobit građana Unije.
- (3) Uredbom (EZ) br. 714/2009 utvrđena su pravila za uvjete pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije koja nisu diskriminirajuća i, posebno, pravila za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem za interkonekcije i prijenosne sustave koji utječu na prekogranične tokove električne energije. Radi pomaka prema stvarno integriranom tržištu električne energije trebalo bi razviti učinkovite mogućnosti za ograničavanje rizika za proizvođače, potrošače i trgovce kako bi se ublažio rizik povezan s budućim cijenama u području u kojem posluju, među kojima je usklađivanje postojećih dražbenih pravila za dugoročnu dodjelu kapaciteta.
- (4) Operatori prijenosnih sustava (u daljnjem tekstu „OPS-ovi”) trebali bi koordinirati proračun dugoročnih kapaciteta za razdoblja tržišta godina unaprijed i mjesec unaprijed najmanje na regionalnoj razini kako bi se osiguralo pouzdan proračun kapaciteta i stavljanje optimalnog kapaciteta na raspolaganje tržištu. U tu bi svrhu OPS-ovi trebali utvrditi zajednički model mreže u kojem su prikupljeni svi potrebni podaci za proračun dugoročnih kapaciteta i uzete u obzir nesigurnosti svojstvene dugoročnim razdobljima. Pristup temeljen na usklađenom mrežnom prijenosnom kapacitetu trebao bi se primjenjivati za proračun i dodjelu dugoročnih prekograničnih kapaciteta. Pristup temeljen na tokovima snaga mogao bi se primjenjivati kad su prekozonski kapaciteti između zona trgovanja međusobno vrlo ovisni, a pristup je opravdan sa stajališta gospodarske učinkovitosti.
- (5) Usklađena pravila za dugoročnu dodjelu prekozonskih kapaciteta zahtijevaju uspostavu i rad jedinstvene platforme za dodjelu na europskoj razini. Tu bi središnju platformu trebali razviti svi OPS-ovi kako bi sudionicima na tržištu olakšali dodjelu dugoročnih prava prijenosa, a pomoću te platforme trebao bi se omogućiti prijenos dugoročnih prava prijenosa s jednog kvalificiranog sudionika na tržištu na drugog.
- (6) Kako bi se omogućila transparentna i nediskriminirajuća dodjela dugoročnih prava prijenosa, na jedinstvenoj platformi za dodjelu trebaju se objavljivati sve relevantne informacije o dražbi prije njezina otvaranja. Pravila nominacije trebala bi sadržavati detaljne informacije o postupku nominacije za fizička prava prijenosa, uključujući zahtjeve, rokove, krajnje rokove zaprimanja nominacija i kvalificiranost za razmjenu među sudionicima na tržištu.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

- (7) Nositelji dugoročnih prava prijenosa trebali bi imati pravo operatorima prijenosnih sustava vratiti dugoročna prava prijenosa u svrhu ponovne dodjele u naknadnoj dugoročnoj dodjeli kapaciteta. Nositelji mogu biti plaćeni za povrat dugoročnih prava prijenosa. Osim toga, sudionici na tržištu trebali bi imati pravo prenijeti ili kupiti već dodijeljena dugoročna prava prijenosa. Sudionici na tržištu trebali bi OPS-ove obavijestiti o takvim prijenosima ili kupnjama te o partnerima, među kojima su uključeni sudionici na tržištu i odgovarajući OPS-ovi.
- (8) Važno je da se administrativna opterećenja i troškovi povezani sa sudjelovanjem u jedinstvenoj platformi za dodjelu zadrže u razumnim granicama, posebno s obzirom na usklađivanje ugovornog okvira sa sudionicima na tržištu.
- (9) Trenutačno u Uniji postoje brojna pravila za dodjelu kojima se uređuju aranžmani za dugoročna prava prijenosa. Operatori prijenosnih sustava trebali bi izraditi usklađena pravila za dodjelu fizičkih prava prijenosa, financijskih prava prijenosa – opcija (u daljnjem tekstu „FPP-ovi – opcije“) i financijskih prava prijenosa – obveza (u daljnjem tekstu „FPP-ovi – obveze“) na razini Unije.
- (10) Ta usklađena pravila za dodjelu trebala bi sadržavati barem opis procesa/postupka dodjele dugoročnih prava prijenosa, uključujući minimalne zahtjeve za sudjelovanje, financijska pitanja, vrste proizvoda ponuđenih u eksplicitnim dražbama, pravila nominacije, pravila za ograničenja i nadoknade, pravila za sudionike na tržištu u slučaju da prenose svoja dugoročna prava prijenosa, načelo „upotrijebi ili prodaj“, pravila u pogledu više sile i odgovornosti. U tim bi usklađenim pravilima za dodjelu isto tako trebalo navesti ugovorne obveze koje sudionici na tržištu moraju poštovati.
- (11) Uredbom Komisije (EU) 2015/1222 ⁽¹⁾ uspostavljen je jamstveni rok dan unaprijed i s njim povezani sustav nadoknade za dugoročna prava prijenosa ograničena nakon takvog roka. Na sličan bi način OPS-ovi trebali nositeljima dugoročnih prava prijenosa isplatiti povrat ili nadoknaditi štetu za dugoročna prava prijenosa ograničena prije jamstvenog roka dan unaprijed.
- (12) Mogu se uvesti gornje granice nadoknade koja se plaća nositeljima čija su dugoročna prava prijenosa ograničena prije jamstvenog roka dan unaprijed, uzimajući u obzir likvidnost relevantnih tržišta i mogućnost sudionika na tržištu da prilagode svoje pozicije.
- (13) U skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Agencija za suradnju energetske regulatora (dalje u tekstu: Agencija) trebala bi donijeti odluku u pogledu zajedničkih odredaba i uvjeta pristupa ili metodologija u slučaju da nadležna nacionalna regulatorna tijela ne mogu postići dogovor o tim regulatornim pitanjima.
- (14) Ova je Uredba sastavljena u bliskoj suradnji s Agencijom, Europskom mrežom operatora transportnih sustava za električnu energiju (dalje u tekstu: ENTSO za električnu energiju) i dionicima u cilju transparentnog i participativnog donošenja učinkovitih, uravnoteženih i razmjernih pravila. U skladu s člankom 18. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009, prije predlaganja bilo kakve izmjene ove Uredbe Komisija će se savjetovati s Agencijom, ENTSO-om za električnu energiju i drugim relevantnim dionicima.
- (15) Ovom se Uredbom dopunjuje Prilog I. Uredbi (EZ) br. 714/2009 u skladu s načelima utvrđenima člankom 16. te Uredbe.
- (16) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 714/2009,

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL L 197, 25.7.2015., str. 24.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju detaljna pravila za dodjelu prekozonskih kapaciteta na dugoročnim tržištima, za uspostavu zajedničke metodologije za utvrđivanje dugoročnog prekozonskog kapaciteta, za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu na europskoj razini na kojoj se nude dugoročna prava prijenosa te za mogućnost povrata dugoročnih prava prijenosa radi naknadne dodjele dugoročnih kapaciteta ili za mogućnost prijenosa dugoročnih prava prijenosa između sudionika na tržištu.
2. Ova se Uredba primjenjuje na sve prijenosne sustave i interkonekcije u Uniji, osim na otočne prijenosne sustave koji s drugim prijenosnim sustavima nisu povezani interkonekcijskim vodovima.
3. U svakoj državi članici u kojoj postoji više od jednog OPS-a ova se Uredba primjenjuje na sve OPS-ove u toj državi članici. Ako neki OPS nema funkciju relevantnu za neku od obveza na temelju ove Uredbe, države članice mogu predvidjeti da se odgovornost za ispunjavanje tih obveza prenese na jednog ili više drugih, specifičnih OPS-ova.
4. Jedinstvena platforma za dodjelu može se otvoriti operatorima tržišta i OPS-ovima koji posluju u Švicarskoj pod uvjetom da se u njezino nacionalno pravo uvedu glavne odredbe zakonodavstva Unije o tržištu električne energije i da postoji međuvladin sporazum o suradnji na području električne energije između Unije i Švicarske.
5. Podložno uvjetima iz stavka 4., o sudjelovanju Švicarske u jedinstvenoj platformi za dodjelu odlučuje Komisija na temelju mišljenja Agencije. Prava i obveze švicarskih OPS-ova koji se pridruže jedinstvenoj platformi za dodjelu moraju biti u skladu s pravima i obvezama OPS-ova koji posluju u Uniji, čime se omogućuje nesmetano funkcioniranje dodjele dugoročnih prava prijenosa uvedeno na razini Unije i ostvaruju ravnopravni uvjeti za sve dionike.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 714/2009, članka 2. Uredbe (EU) 2015/1222, članka 2. Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013 ⁽¹⁾ te članka 2. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „dugoročna dodjela kapaciteta” znači dodjeljivanje dugoročnih prekozonskih kapaciteta putem dražbe prije razdoblja tržišta dan unaprijed;
2. „dugoročno pravo prijenosa” znači fizičko pravo prijenosa ili financijsko pravo prijenosa – opcija ili financijsko pravo prijenosa – obveza stečeno u dugoročnoj dodjeli kapaciteta;
3. „pravila za dodjelu” znači pravila za dugoročnu dodjelu kapaciteta koja primjenjuje jedinstvena platforma za dodjelu;
4. „jedinstvena platforma za dodjelu” znači europska platforma koju su svi operatori prijenosnih sustava uspostavili za dodjelu dugoročnih kapaciteta;
5. „dražba” znači postupak kojim se dugoročni prekozonski kapacitet nudi i dodjeljuje sudionicima na tržištu koji su dostavili ponude;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. lipnja 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I. Uredbi (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 163, 15.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

6. „upotrijebi ili prodaj” znači načelo prema kojem pripadajući prekozonski kapacitet fizičkih prava prijenosa koji je kupljen, ali nije nominiran, automatski postaje raspoloživ za dodjelu kapaciteta dan unaprijed i prema kojem nositelj tih fizičkih prava prijenosa prima naknadu od OPS-ova;
7. „nominacija” znači obavješćivanje odgovarajućih OPS-ova o upotrebi dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nositelj fizičkih prava prijenosa i njegov partner, ili ovlaštena treća strana;
8. „pravila nominacije” znači pravila u pogledu obavješćivanja odgovarajućih OPS-ova o upotrebi dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nositelj fizičkih prava prijenosa i njegov partner, ili ovlaštena treća strana;
9. „razlika između tržišnih cijena” (*market spread*) znači razlika između satnih cijena dan unaprijed u dvije predmetne zone trgovanja za odgovarajuću vremensku jedinicu tržišta u određenom smjeru;
10. „pravila za nadoknade” znači pravila na temelju kojih svaki OPS odgovoran za granicu zone trgovanja za koju su dodijeljena dugoročna prava prijenosa isplaćuje nositeljima prava prijenosa nadoknadu za ograničenje dugoročnih prava prijenosa.

Članak 3.

Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta

Ciljevi su ove Uredbe:

- (a) promicanje djelotvorne dugoročne prekozonske trgovine uz osiguravanje dugoročnih mogućnosti za ograničavanje prekozonskog rizika za sudionike na tržištu;
- (b) optimiranje proračuna i dodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta;
- (c) pružanje nediskriminirajućeg pristupa dugoročnom prekozonskom kapacitetu;
- (d) osiguravanje poštenog i nediskriminirajućeg tretmana OPS-ova, Agencije, regulatornih tijela i sudionika na tržištu;
- (e) poštovanje potrebe za poštenom i uređenom dugoročnom dodjelom kapaciteta te poštenim i uređenim formiranjem cijena;
- (f) osiguravanje i poboljšavanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o dugoročnoj dodjeli kapaciteta;
- (g) doprinosenje učinkovitom dugoročnom radu i razvoju elektroenergetskog prijenosnog sustava i elektroenergetskog sektora u Uniji.

Članak 4.

Donošenje odredaba i uvjeta ili metodologija

1. OPS-ovi moraju izraditi odredbe i uvjete ili metodologije koji se zahtijevaju ovom Uredbom te ih dostaviti na odobrenje nadležnim regulatornim tijelima u rokovima utvrđenima ovom Uredbom. Ako prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija na temelju ove Uredbe treba izraditi i dogovoriti više operatora prijenosnih sustava, uključeni operatori prijenosnih sustava moraju blisko surađivati. OPS-ovi, uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju, redovito obavješćuju nadležna regulatorna tijela i Agenciju o napretku izrade tih odredaba i uvjeta ili metodologija.

2. Ako nisu mogli postići jednoglasnu suglasnost, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s člankom 4. stavkom 6. donose odluku kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s člankom 4. stavkom 6. potrebna je većina:

- (a) OPS-ova koji predstavljaju najmanje 55 % država članica; i
- (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju najmanje 65 % stanovništva Unije.

Blokirajuća manjina za odluke u skladu s člankom 4. stavkom 6. mora uključivati OPS-ove koji predstavljaju barem četiri države članice, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina.

Za odluke OPS-ova na temelju članka 4. stavka 6. dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

3. Ako nisu mogli postići jednoglasnu suglasnost i ako predmetne regije obuhvaćaju više od pet država članica, OPS-ovi koji odlučuju o odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu s člankom 4. stavkom 7. odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s člankom 4. stavkom 7. potrebna je većina:

- (a) OPS-ova koji predstavljaju najmanje 72 % predmetnih država članica; i
- (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju najmanje 65 % stanovništva predmetne regije.

Blokirajuća manjina za odluke u skladu s člankom 4. stavkom 7. mora uključivati najmanje minimalni broj OPS-ova koji predstavljaju više od 35 % stanovništva uključenih država članica, uz OPS-ove koji predstavljaju najmanje jednu dodatnu predmetnu državu članicu, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina.

OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s člankom 4. stavkom 7. koje se odnose na regije koje obuhvaćaju pet država članica ili manje odlučuju na temelju jednoglasne suglasnosti.

Za odluke OPS-ova na temelju članka 4. stavka 7. dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

4. Ako OPS-ovi ne podnesu prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija nacionalnim regulatornim tijelima u rokovima određenima u ovoj Uredbi, nadležnim regulatornim tijelima i Agenciji dostavljaju relevantne nacрте odredaba i uvjeta ili metodologija i objašnjenje što je spriječilo postizanje dogovora. Agencija obavješćuje Komisiju te, na zahtjev Komisije, u suradnji s nadležnim regulatornim tijelima istražuje razloge za nepodnošenje te o njima obavješćuje Komisiju. Komisija poduzima odgovarajuće korake kako bi omogućila donošenje potrebnih odredaba i uvjeta ili metodologija u roku od četiri mjeseca od primitka informacija od Agencije.

5. Svako je regulatorno tijelo odgovorno za odobravanje odredaba i uvjeta ili metodologija iz stavaka 6. i 7.

6. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija podliježu odobrenju svih regulatornih tijela:

- (a) metodologija dostave informacija o proizvodnji i opterećenju u skladu s člankom 17.;
- (b) metodologija zajedničkog modela mreže u skladu s člankom 18.;
- (c) zahtjevi za jedinstvenu platformu za dodjelu u skladu s člankom 49.;
- (d) usklađena pravila za dodjelu u skladu s člankom 51.;
- (e) metodologija raspodjele prihoda od zagušenja u skladu s člankom 57.;
- (f) metodologija raspodjele troškova uspostave, razvoja i rada jedinstvene platforme za dodjelu u skladu s člankom 59.;
- (g) metodologija raspodjele troškova nastalih zbog osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prijenosa u skladu s člankom 61.

7. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetne regije:

- (a) metodologija proračuna kapaciteta u skladu s člankom 10.;
- (b) metodologija za raspodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu s člankom 16.;

- (c) regionalni koncept dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 31.;
- (d) uspostava rezervnih postupaka u skladu s člankom 42.;
- (e) regionalni zahtjevi za usklađena pravila dodjele u skladu s člankom 52., uključujući regionalna pravila za nadoknade u skladu s člankom 55.

8. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija moraju sadržavati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihova očekivanog učinka na ciljeve ove Uredbe. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko ili svih regulatornih tijela podnose se Agenciji istodobno kad i regulatornim tijelima. Na zahtjev nadležnih regulatornih tijela, Agencija u roku od tri mjeseca izdaje mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija.

9. Ako je za odobrenje odredaba i uvjeta ili metodologija potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela, nadležna regulatorna tijela usko surađuju, razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju kako bi postigla dogovor. Ako je to primjenjivo, nadležna regulatorna tijela uzimaju u obzir mišljenje Agencije. Regulatorna tijela odlučuju o dostavljenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu sa stavcima 6. i 7. u roku od šest mjeseci nakon što regulatorno tijelo ili, ako je to primjenjivo, zadnje predmetno regulatorno tijelo zaprimi odredbe i uvjete ili metodologije.

10. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stavka 9. ili na njihov zajednički zahtjev, Agencija donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u roku od šest mjeseci u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009.

11. U slučaju da regulatorno tijelo ili nekoliko regulatornih tijela zahtijeva izmjenu odredaba i uvjeta ili metodologija podnesenih u skladu sa stavcima 6. i 7., nadležni OPS-ovi podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva regulatornih tijela. Nadležna regulatorna tijela odlučuju o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon podnošenja. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu sa stavcima 6. i 7. u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev, Agencija donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009. Ako nadležni OPS-ovi ne podnesu prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija, primjenjuje se postupak iz stavka 4.

12. OPS-ovi odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili regulatorna tijela odgovorna za njihovo donošenje u skladu sa stavcima 6. i 7. mogu zatražiti izmjenu tih odredaba i uvjeta ili metodologija.

Prijedlozi za izmjenu odredaba i uvjeta ili metodologija podnose se na javno savjetovanje u skladu s postupkom iz članka 6. i odobravaju u skladu s postupkom iz ovog članka.

13. OPS-ovi odgovorni za utvrđivanje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Uredbom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja nadležnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s člankom 7.

Članak 5.

Sudjelovanje dionika

Agencija, u uskoj suradnji s ENTSO-om za električnu energiju, organizira sudjelovanje dionika u pogledu dugoročne dodjele kapaciteta i drugih aspekata provedbe ove Uredbe. To sudjelovanje uključuje redovite sastanke s dionicima radi utvrđivanja problema i predlaganja poboljšanja, posebno u vezi s djelovanjem i razvojem dugoročne dodjele kapaciteta, uključujući usklađivanje dražbenih pravila. Time se ne zamjenjuje savjetovanje s dionicima u skladu s člankom 6.

Članak 6.

Savjetovanje

1. OPS-ovi odgovorni za podnošenje prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili njihovih izmjena u skladu s ovom Uredbom savjetuju se s dionicima, uključujući relevantna tijela svake države članice, o nacrtu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ako je to izričito određeno ovom Uredbom. Savjetovanje ne traje kraće od jednog mjeseca.
2. Prijedloge odredaba i uvjeta ili metodologija koje podnesu OPS-ovi na razini Unije objavljuje se i dostavlja na savjetovanje na razini Unije. Prijedloge koje podnesu OPS-ovi na regionalnoj razini razmatra se najmanje na regionalnoj razini. Strane koje podnesu prijedloge na dvostranoj ili višestranj razini savjetuju se najmanje s uključenim državama članicama.
3. Subjekti odgovorni za prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija na odgovarajući način uzimaju u obzir stajališta dionika koja proizlaze iz savjetovanja provedenih u skladu sa stavkom 1. prije podnošenja tog prijedloga na, ako je potrebno, regulatorno odobrenje u skladu s člankom 4. ili prije objave u svim ostalim slučajevima. U svim se slučajevima pravodobno izrađuje i objavljuje jasno i utemeljeno obrazloženje za uvrštavanje ili neuvrštavanje stajališta proizilskih iz savjetovanja prije objavljivanja ili istodobno s objavljivanjem prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija.

Članak 7.

Obveze u pogledu povjerljivosti

1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili prenesene u skladu s ovom Uredbom podliježu uvjetima poslovne tajne utvrđenima stavcima 2., 3. i 4.
2. Obveza poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe na koje se primjenjuju odredbe ove Uredbe.
3. Povjerljive informacije koje osobe iz stavka 2. prime tijekom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti nijednoj drugoj osobi ni tijelu, ne dovodeći pritom u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, ostalim odredbama ove Uredbe ili drugim relevantnim zakonodavstvom Unije.
4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom ili pravom Unije, regulatorna tijela ili osobe koje primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom smiju ih upotrebljavati samo za obavljanje svojih funkcija u skladu s ovom Uredbom.

GLAVA II.

ZAHTJEVI ZA ODREDBE, UVJETE I METODOLOGIJE

POGLAVLJE 1.

Dugoročni proračun kapaciteta

Odjeljak 1.

Opći zahtjevi

Članak 8.

Regije za proračun kapaciteta

Za potrebe ove Uredbe regije za proračun kapaciteta su one utvrđene u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 9.

Razdoblja proračuna kapaciteta

Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta osiguravaju da se dugoročni prekozonski kapaciteti proračunaju za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta i barem za godišnja i mjesečna razdoblja.

Odjeljak 2.

Metodologije proračuna kapaciteta

Članak 10.

Metodologija proračuna kapaciteta

1. Najkasnije šest mjeseci nakon odobrenja zajedničke metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta iz članka 9. stavka 7. Uredbe (EU) 2015/1222, svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju dostaviti prijedlog zajedničke metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta za dugoročna razdoblja za svoje regije. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6.
2. Pristup koji se upotrebljava u zajedničkoj metodologiji proračuna kapaciteta može biti pristup temeljen na usklađenom mrežnom prijenosnom kapacitetu ili pristup temeljen na tokovima snaga.
3. Metodologija proračuna kapaciteta mora biti sukladna i dosljedna s metodologijom proračuna kapaciteta utvrđenom za razdoblje dan unaprijed i unutarodnevno razdoblje u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/1222.
4. Nesigurnost povezana s razdobljima proračuna dugoročnog kapaciteta uzima se u obzir pri primjeni:
  - (a) analize sigurnosti na temelju višestrukih scenarija i upotrebi ulaznih podataka za proračun kapaciteta, pristupa proračunu kapaciteta iz članka 21. stavka 1. točke (b) i potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz članka 21. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2015/1222; ili
  - (b) statističkog pristupa temeljenog na povijesnom prekozonskom kapacitetu za razdoblje dan unaprijed ili unutarodnevno razdoblje ako se može dokazati da taj pristup može:
    - i. povećati učinkovitost metodologije proračuna kapaciteta;
    - ii. uzeti u obzir nesigurnosti u proračunu dugoročnog prekozonskog kapaciteta bolje od analize sigurnosti u skladu sa stavkom 4. točkom (a);
    - iii. povećati gospodarsku učinkovitost uz jednaku razinu sigurnosti sustava.
5. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta mogu zajedno primijeniti pristup temeljen na tokovima snaga za vremenske okvire proračuna dugoročnog kapaciteta ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) pristup temeljen na tokovima snaga dovodi do povećanja gospodarske učinkovitosti u regiji za proračun kapaciteta uz jednaku razinu sigurnosti sustava;
  - (b) potvrđena je transparentnost i točnost rezultata proračuna temeljenog na tokovima snaga u regiji za proračun kapaciteta;
  - (c) OPS-ovi daju sudionicima na tržištu šest mjeseci za prilagodbu svojih procesa.
6. Ako se za razvoj metodologije proračuna kapaciteta u regiji za proračun kapaciteta primjenjuje analiza sigurnosti na temelju višestrukih scenarija, primjenjuju se zahtjevi u pogledu ulaznih podataka za proračun kapaciteta, pristupa proračunu kapaciteta i potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz članka 21. stavka 1. Uredbe (EU) 2015/1222, osim, ako je primjenjivo, članka 21. stavka 1. točke (a) podtočke iv.
7. Pri izradi metodologije proračuna kapaciteta u obzir se uzimaju zahtjevi za rezervne postupke i zahtjev iz članka 21. stavka 3. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 11.***Metodologija za određivanje granice pouzdanosti**

Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granice pouzdanosti koja ispunjava zahtjeve utvrđene člankom 22. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 12.***Metodologije za granične vrijednosti pogonskih veličina i nepredviđene slučajeve**

Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologije za granične vrijednosti pogonskih veličina i nepredviđene slučajeve koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene člankom 23. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 13.***Metodologija za promjenu proizvodnje**

Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje promjene proizvodnje koja ispunjava zahtjeve utvrđene člankom 24. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 14.***Metodologija za korektivne mjere**

Ako se pri proračunu dugoročnog kapaciteta uzimaju u obzir korektivne mjere, svaki operator prijenosnog sustava osigurava da su te korektivne mjere tehnički raspoložive u stvarnom vremenu i ispunjavaju zahtjeve utvrđene člankom 25. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 15.***Metodologija za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta**

Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta koja ispunjava zahtjeve utvrđene člankom 26. Uredbe (EU) 2015/1222.

*Članak 16.***Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta**

1. Najkasnije do podnošenja metodologije proračuna kapaciteta iz članka 10. OPS-ovi svake regije za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi prijedlog za metodologiju za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta na koordinirani način između različitih dugoročnih razdoblja u svojoj regiji. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6.

2. Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) ispunjava potrebe sudionika na tržištu u pogledu mogućnosti za ograničavanje rizika;
- (b) usklađena je s metodologijom proračuna kapaciteta;
- (c) ne dovodi do ograničenja tržišnog natjecanja, posebno u pogledu pristupa dugoročnim pravima prijenosa.

Odjeljak 3.

Zajednički model mreže

Članak 17.

Metodologija dostave informacija o proizvodnji i opterećenju

1. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju utvrđene za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje iz članka 9. stavka 6. Uredbe (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog jedinstvene metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju koja je neophodna za uspostavu zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6. Metodologija mora uzeti u obzir i nadopuniti metodologiju dostave informacija o proizvodnji i opterećenju u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2015/1222.
2. Pri izradi metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju primjenjuju se zahtjevi iz članka 16. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 18.

Metodologija zajedničkog modela mreže

1. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije zajedničkog modela mreže utvrđene za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje iz članka 9. stavka 6. Uredbe (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6.
2. Metodologija zajedničkog modela mreže mora uzeti u obzir i nadopuniti metodologiju zajedničkog modela mreže razvijenu u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2015/1222. Metodologija mora omogućiti uspostavu zajedničkog modela mreže za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na temelju višestrukih scenarija u skladu s člankom 10.
3. Pri izradi metodologije zajedničkog modela mreže primjenjuju se zahtjevi iz članka 17. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 19.

Scenariji

1. Svi OPS-ovi u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na temelju višestrukih scenarija u skladu s člankom 10. zajedno razvijaju zajednički skup scenarija koje treba koristiti u zajedničkom modelu mreže za svako razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta.
2. Pri izradi zajedničkog skupa scenarija primjenjuju se zahtjevi iz članka 18. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 20.

Pojedinačni model mreže

Pri izradi pojedinačnog modela mreže za razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na temelju višestrukih scenarija u skladu s člankom 10. svaki OPS primjenjuje zahtjeve iz članka 19. Uredbe (EU) 2015/1222.

Odjeljak 4.

Postupak proračuna kapaciteta

Članak 21.

Opće odredbe

1. Postupak spajanja pojedinačnih modela mreže utvrđen u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2015/1222 primjenjuje se za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže za svako dugoročno razdoblje. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju za dugoročna razdoblja iz članka 17. i metodologije zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja iz članka 18. svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi operativna pravila za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta kojima se nadopunjuju pravila utvrđena za spajanje pojedinačnih modela mreže u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2015/1222.
2. Izvođači koordiniranog proračuna kapaciteta utvrđeni u članku 27. Uredbe (EU) 2015/1222 proračunavaju dugoročne prekozonske kapacitete za svoju regiju za proračun kapaciteta. U tu svrhu i najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije proračuna kapaciteta za dugoročna razdoblja iz članka 10. svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi operativna pravila za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta kojima se nadopunjuju pravila utvrđena za izvođače koordiniranog proračuna kapaciteta u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2015/1222.
3. Za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta primjenjuju se relevantni zahtjevi iz članka 27. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 22.

Stvaranje zajedničkog modela mreže

Za stvaranje zajedničkog modela mreže za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na temelju višestrukih scenarija u skladu s člankom 10. primjenjuju se postupak i zahtjevi iz članka 28. Uredbe (EU) 2015/1222 za stvaranje zajedničkog modela mreže.

Članak 23.

Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta

1. Ako OPS-ovi primjenjuju statistički pristup u skladu s člankom 10., postupak za proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta mora uključivati barem:
  - (a) odabir skupova povijesnih podataka o prekozonskom kapacitetu dan unaprijed ili unutar dnevnog za jedno razdoblje ili skup razdoblja uz uređivanje podataka u krivulju trajanja;
  - (b) proračun kapaciteta koji odgovara razini rizika za odabrani skup podataka;
  - (c) proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta koji će biti ponuđeni za dugoročnu dodjelu kapaciteta uzimajući u obzir određenu vrijednost koja će odražavati razliku između povijesnih vrijednosti prekozonskog kapaciteta i predviđenih vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta;
  - (d) zajednička pravila kojima se u obzir uzimaju dostupne informacije o planiranim prekidima u radu, novoj infrastrukturi i strukturi proizvodnje i opterećenja za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta.
2. Ako OPS-ovi primjenjuju analizu sigurnosti na temelju višestrukih scenarija u skladu s člankom 10., na razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz članka 29. Uredbe (EU) 2015/1222, osim, ako je primjenjivo, članka 29. stavka 4.
3. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta raspodjeljuje proračunati dugoročni prekozonski kapacitet za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta primjenom metodologije za raspodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu s člankom 16.

4. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta podnosi proračunati dugoročni prekozonski kapacitet i raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta na potvrđivanje svakom OPS-u unutar relevantne regije za proračun kapaciteta u skladu s člankom 24.

Članak 24.

Potvrđivanje i dostava prekozonskog kapaciteta i razdvojenog prekozonskog kapaciteta

1. Svaki OPS potvrđuje rezultate proračuna dugoročnih prekozonskih kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima za svako razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta u skladu s člankom 15.
2. Svaki OPS potvrđuje rezultate proračuna raspodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu s člankom 16.
3. Svaki OPS šalje svoju potvrdu kapaciteta i potvrđenu raspodjelu tog kapaciteta za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta odgovarajućim izvođačima koordiniranog proračuna kapaciteta i drugim OPS-ovima iz relevantnih regija za proračun kapaciteta.
4. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za izvršenje dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s člankom 29.
5. OPS-ovi svojim regulatornim tijelima na zahtjev dostavljaju izvješće s pojedinostima o načinu dobivanja vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta za određeno razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta.

Članak 25.

Koordinirano ograničenje prekozonskih kapaciteta

1. OPS-ovi koordiniraju ograničenja već dodijeljenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta ako se ograničenja odnose na razdoblje koje prethodi danu isporuke više od 48 sati. Ako dođe do ograničenja dugoročnih prava prijenosa, uključujući nominacije u vezi s tim pravima, u razdoblju od 48 sati prije početka dana isporuke, OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta primjenjuju postupak proračuna kapaciteta za razdoblje dan unaprijed ili unutardnevno razdoblje iz članka 29. Uredbe (EU) 2015/1222.
2. Ako OPS treba ograničiti već dodijeljeni dugoročni prekozonski kapacitet, odgovornom izvođaču koordiniranog proračuna kapaciteta šalje zahtjev za pokretanje koordiniranog proračuna potrebnih ograničenja dugoročnog prekozonskog kapaciteta za regiju za proračun kapaciteta. OPS u svojem zahtjevu navodi sve relevantne informacije.
3. Izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja ažurirani prekozonski kapacitet na potvrđivanje nadležnim OPS-ovima.
4. Svaki OPS potvrđuje ažurirani prekozonski kapacitet na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu s člankom 24.
5. Izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja potvrđeni ažurirani prekozonski kapacitet nadležnim OPS-ovima i jedinstvenoj platformi za dodjelu radi provedbe ograničenja u skladu s člankom 53.

Odjeljak 5.

Dvogodišnje izvješće o proračunu kapaciteta

Članak 26.

Dvogodišnje izvješće o proračunu i dodjeli kapaciteta

1. Najkasnije dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe ENTSO za električnu energiju izrađuje izvješće o proračunu i dodjeli dugoročnih kapaciteta te ga dostavlja Agenciji.

2. Ako Agencija to zahtijeva, ENTSO za električnu energiju mora svake druge godine nakon toga izraditi izvješće o proračunu i dodjeli dugoročnih kapaciteta. Ako je primjenjivo, navedeno se izvješće dostavlja Agenciji zajedno s dvogodišnjim izvješćem o proračunu i dodjeli kapaciteta iz članka 31. Uredbe (EU) 2015/1222.
3. Izvješće o proračunu i dodjeli kapaciteta za svaku zonu trgovanja, granicu zone trgovanja i regiju za proračun kapaciteta sadržava najmanje:
  - (a) upotrijebljeni pristup proračunu kapaciteta;
  - (b) statističke pokazatelje o granicama pouzdanosti;
  - (c) statističke pokazatelje o prekozonskom kapacitetu, prema potrebi za svako razdoblje proračuna kapaciteta;
  - (d) pokazatelje kvalitete za informacije upotrebljavane u proračunu kapaciteta;
  - (e) prema potrebi, predložene mjere za poboljšanje proračuna kapaciteta;
  - (f) preporuke za daljnji razvoj dugoročnog proračuna kapaciteta, uključujući daljnje usklađivanje metodologija, postupaka i upravljačkih aranžmana.
4. Nakon savjetovanja s Agencijom svi OPS-ovi zajednički dogovaraju statističke i kvalitativne pokazatelje za izvješće. Agencija može zahtijevati izmjenu tih pokazatelja prije dogovora OPS-ova ili tijekom njihove primjene.
5. Agencija odlučuje o djelomičnom ili potpunom objavljivanju dvogodišnjeg izvješća.

POGLAVLJE 2.

Zone trgovanja

Članak 27.

Opće odredbe

1. Na dugoročni proračun i dodjelu kapaciteta primjenjuju se zone trgovanja koje vrijede za trgovanje dan unaprijed ili unutaridnevno trgovanje.
2. Ako granica zone trgovanja više ne postoji, nositelji dugoročnih prava prijenosa na toj granici zone trgovanja imaju pravo na to da im predmetni OPS-ovi isplate povrat na temelju cijene koja je inicijalno plaćena za dugoročna prava prijenosa.

POGLAVLJE 3.

Dugoročna dodjela kapaciteta

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 28.

Opća načela

Dugoročna dodjela kapaciteta provodi se na način:

- (a) kojim se primjenjuje načelo granične cijene za dobivanje rezultata za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta;

- (b) kojim se ne dodjeljuje više od ponuđenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu s člankom 39.;
- (c) koji se može ponavljati.

Članak 29.

Ulazni podaci i rezultati

1. Jedinствena platforma za dodjelu upotrebljava sljedeće ulazne podatke za dugoročnu dodjelu kapaciteta u skladu sa stavkom 2.:
  - (a) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta koje podnosi svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta i kapacitete povezane s vraćenim dugoročnim pravima prijenosa u skladu s člankom 43.;
  - (b) ponude koje su dostavili sudionici na tržištu.
2. Za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, jedinstvena platforma za dodjelu istodobno utvrđuje najmanje sljedeće rezultate za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta:
  - (a) količinu dodijeljenih dugoročnih prava prijenosa izraženu u MW;
  - (b) cijenu dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 40.;
  - (c) status izvršenja ponuda.
3. Jedinствena platforma za dodjelu osigurava točnost rezultata dražbe.
4. Svaki OPS osigurava da su rezultati dražbe u skladu s ulaznim podacima dostavljenima jedinstvenoj platformi za dodjelu u skladu sa stavkom 1.

Odjeljak 2.

Mogućnosti za ograničavanje rizika prekozonskog prijenosa

Članak 30.

Odluka o mogućnostima za ograničavanje prekozonskog rizika

1. OPS-ovi na granici zone trgovanja izdaju dugoročna prava prijenosa osim ako su sva nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja donijela usklađenu odluku o neizdavanju dugoročnih prava prijenosa na toj granici zone trgovanja. Pri donošenju odluke sva nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja savjetuju se s regulatornim tijelima predmetne regije za proračun kapaciteta i primjereno uzimaju u obzir njihova mišljenja.
2. Ako u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe na nekoj granici zone trgovanja ne postoje dugoročna prava prijenosa, nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja donose usklađenu odluku o uvođenju dugoročnih prava prijenosa najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Odluka u skladu sa stavcima 1. i 2. temelji se na procjeni kojom se utvrđuje pruža li dugoročno tržište električne energije dovoljne mogućnosti za ograničavanje rizika u tim zonama trgovanja. Procjenu na koordinirani način provode sva nadležna regulatorna tijela predmetne granice zone trgovanja, a ona se sastoji barem od:
  - (a) savjetovanja sa sudionicima na tržištu o njihovim potrebama za mogućnosti za ograničavanje prekozonskog rizika na granicama predmetne zone trgovanja;
  - (b) procjene.

4. Procjenom iz stavka 3. točke (b) ispituje se funkcioniranje veleprodajnih tržišta električne energije na temelju transparentnih kriterija među kojima se nalaze barem:
- (a) analiza predstavljaju li proizvodi ili kombinacija proizvoda ponuđeni na dugoročnim tržištima ograničavanje rizika u odnosu na promjenjivost cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja. Takav proizvod ili kombinacija proizvoda smatra se odgovarajućim ograničavanjem rizika od promjene cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja ako postoji dovoljna korelacija između cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja i pripadajuće cijene u odnosu na koju se namiruje proizvod ili kombinacija proizvoda;
  - (b) analiza jesu li proizvodi ili kombinacija proizvoda ponuđeni na dugoročnim tržištima učinkoviti. U tu se svrhu procjenjuju najmanje sljedeći pokazatelji:
    - i. ročnost trgovanja;
    - ii. razlika između ponuđene i tražene cijene;
    - iii. količine trgovanja u odnosu na fizičku potrošnju;
    - iv. otvorene pozicije u odnosu na fizičku potrošnju.
5. Ako se procjenom iz stavka 3. utvrdi da u nekoj zoni trgovanja nema dovoljno mogućnosti za ograničavanje rizika, nadležna regulatorna tijela nalažu nadležnim OPS-ovima:
- (a) da izdaju dugoročna prava prijenosa; ili
  - (b) da se pobrinu za ponudu drugih dugoročnih prekozonskih proizvoda za ograničavanje rizika kako bi pružili potporu funkcioniranju veleprodajnih tržišta električne energije.
6. Ako nadležna regulatorna tijela odluče naložiti mjere iz stavka 5. točke (b), nadležni OPS-ovi moraju pripremiti nužne aranžmane te ih dostaviti na odobrenje nadležnim regulatornim tijelima najkasnije šest mjeseci od zahtjeva nadležnih regulatornih tijela. Ti se neophodni aranžmani moraju provesti najkasnije šest mjeseci od odobrenja nadležnih regulatornih tijela. Nadležna regulatorna tijela mogu na zahtjev nadležnih OPS-ova produljiti rokove za provedbu za najviše 6 mjeseci.
7. Ako regulatorna tijela odluče da nadležni OPS-ovi ne izdaju dugoročna prava prijenosa ili da nadležni OPS-ovi ponude druge dugoročne prekozonske proizvode, na OPS-ove granica zone trgovanja ne primjenjuju se članci 16., 28., 29., 31.–57., 59. i 61.
8. Nakon zajedničkog zahtjeva OPS-ova neke granice zone trgovanja ili na vlastitu inicijativu, a najmanje svake 4 godine, nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja u suradnji s Agencijom provode procjenu u skladu sa stavcima 3. do 5.

Članak 31.

Regionalni koncept dugoročnih prava prijenosa

1. Dugoročni prekozonski kapaciteti dodjeljuju se sudionicima na tržištu putem platforme za dodjelu u obliku fizičkih prava prijenosa u skladu s načelom „upotrijebi ili prodaj” ili u obliku financijskih prava prijenosa – opcija ili financijskih prava prijenosa – obveza.
2. Svi OPS-ovi koji izdaju dugoročna prava prijenosa sudionicima na tržištu nude dugoročne prekozonske kapacitete putem jedinstvene platforme za dodjelu najmanje u godišnjim i mjesečnim razdobljima. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta mogu zajednički predložiti da ponude dugoročne prekozonske kapacitete u dodatnim razdobljima.
3. Najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta u kojoj postoje dugoročna prava prijenosa moraju zajedno pripremiti prijedlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prijenosa koja će se izdavati na svakoj od granica zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta.

Najkasnije šest mjeseci od donošenja usklađene odluke svih regulatornih tijela regije za proračun kapaciteta o uvođenju dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 30. stavkom 2., OPS-ovi predmetne regije za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi prijedlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prijenosa koja će se izdavati na svakoj od granica zone trgovanja unutar te regije za proračun kapaciteta.

Regulatorna tijela država članica u kojima je sadašnji regionalni koncept dugoročnih prava prijenosa dio aranžmana OPS-ova za prekogranična redispčiranjja za potrebe osiguravanja rada unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina mogu se odlučiti na zadržavanje fizičkih dugoročnih prava prijenosa na svojim granicama zone trgovanja.

4. Prijedlozi iz stavka 3. uključuju raspored provedbe i barem opis sljedećih stavki utvrđenih u pravilima za dodjelu:
  - (a) vrstu dugoročnih prava prijenosa;
  - (b) razdoblja dugoročne dodjele kapaciteta;
  - (c) oblik proizvoda (temeljno opterećenje, vršno opterećenje, izvanvršno opterećenje);
  - (d) obuhvaćene granice zone trgovanja.
5. Prijedlozi podliježu savjetovanju u skladu s člankom 6. Svaki OPS mora prikladno razmotriti rezultate savjetovanja u pogledu predloženih dugoročnih prava prijenosa koja se trebaju izdavati.
6. Istovremena dodjela fizičkih prava prijenosa i FPP-ova – opcija na istoj granici zone trgovanja nije dopuštena. Istovremena dodjela fizičkih prava prijenosa i FPP-ova – obveza na istoj granici zone trgovanja nije dopuštena.
7. Preispitivanje dugoročnih prava prijenosa ponuđenih na granici zone trgovanja mogu pokrenuti:
  - (a) sva regulatorna tijela granice zone trgovanja na vlastitu inicijativu; ili
  - (b) sva regulatorna tijela granice zone trgovanja na temelju preporuke Agencije ili zajedničkog zahtjeva svih OPS-ova predmetne granice zone trgovanja.
8. Svi OPS-ovi regije za proračun kapaciteta odgovorni su za poduzimanje preispitivanja kako je utvrđeno u stavku 9.
9. Svaki OPS uključen u preispitivanje dugoročnih prava prijenosa:
  - (a) procjenjuje ponuđena dugoročna prava prijenosa uzimajući u obzir karakteristike iz stavka 4.;
  - (b) predlaže, ako smatra neophodnim, alternativna dugoročna prava prijenosa uzimajući u obzir rezultat procjene iz podstavka (a);
  - (c) provodi javno savjetovanje u skladu s člankom 6. u pogledu:
    - i. rezultata procjene ponuđenih dugoročnih prava prijenosa;
    - ii. prijedloga alternativnih dugoročnih prava prijenosa, ako je primjenjivo.
10. Nakon savjetovanja iz stavka 9. točke (c) i u roku od tri mjeseca od izdavanja odluke o pokretanju preispitivanja, predmetni operatori prijenosnih sustava regije za proračun kapaciteta zajedno podnose prijedlog nadležnim regulatornim tijelima za zadržavanje ili izmjenu vrste dugoročnih prava prijenosa.

Članak 32.

Fizička prava prijenosa

1. Svaki nositelj fizičkih prava prijenosa ima pravo nominirati sva svoja fizička prava prijenosa, ili dio njih, u skladu s člankom 36.

2. Ako nositelji fizičkih prava prijenosa ne nominiraju u roku utvrđenom u pravilima nominacije, imaju pravo na isplatu naknade u skladu s člankom 35.

Članak 33.

Financijska prava prijenosa – opcije

1. Nositelji FPP-ova – opcija imaju pravo na dobivanje naknade u skladu s člankom 35.
2. Uvođenje FPP-ova – opcija ovisi o primjeni cjenovnog povezivanja tržišta dan unaprijed u skladu s člancima od 38. do 50. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 34.

Financijska prava prijenosa – obveze

1. Nositelji FPP-ova – obveza imaju pravo na dobivanje financijske naknade ili obvezu plaćanja u skladu s člankom 35.
2. Uvođenje FPP-ova – obveza ovisi o primjeni cjenovnog povezivanja tržišta dan unaprijed u skladu s člancima od 38. do 50. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 35.

Načela za naknade za dugoročna prava prijenosa

1. Nadležni OPS-ovi koji provode dodjelu prava prijenosa na granici zone trgovanja putem jedinstvene platforme za dodjelu nositeljima dugoročnih prava prijenosa isplaćuju naknadu ako je razlika u cijeni pozitivna u smjeru dugoročnih prava prijenosa.
2. Nositelji FPP-ova – obveza isplaćuju putem jedinstvene platforme za dodjelu naknadu nadležnim OPS-ovima odgovornima za dodjelu prava prijenosa na granici zone trgovanja ako je razlika u cijeni negativna u smjeru FPP-ova – obveza.
3. Naknada za dugoročna prava prijenosa iz stavaka 1. i 2. mora biti u skladu sa sljedećim načelima:
  - (a) ako je prekozonski kapacitet dodijeljen implicitnom dodjelom ili drugom metodom koja proizlazi iz rezervne situacije u razdoblju dan unaprijed, naknada za dugoročna prava prijenosa jednaka je razlici između tržišnih cijena;
  - (b) ako je prekozonski kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom u razdoblju dan unaprijed, naknada za dugoročna prava prijenosa jednaka je postignutoj cijeni dnevne dražbe.
4. U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan unaprijed obuhvaća ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu s člankom 23. stavkom 3. Uredbe (EU) 2015/1222, ta se ograničenja mogu uzeti u obzir za izračun naknade za dugoročna prava prijenosa u skladu sa stavkom 3.

Odjeljak 3.

Postupci nominacije za fizička prava prijenosa

Članak 36.

Opće odredbe za nominaciju fizičkih prava prijenosa

1. Ako OPS-ovi izdaju i primjenjuju fizička prava prijenosa na granicama zone trgovanja, oni nositeljima fizičkih prava prijenosa i/ili njihovim partnerima omogućavaju nominaciju njihovih planiranih razmjena električne energije. Nositelji fizičkih prava prijenosa mogu ovlastiti kvalificirane treće strane da nominiraju planirane razmjene električne energije u njihovo ime prema pravilima nominacije u skladu sa stavkom 3.

2. Najkasnije dvanaest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi koji izdaju fizička prava prijenosa na granici zone trgovanja moraju relevantnim regulatornim tijelima dostaviti na odobrenje prijedlog pravila nominacije za planirane razmjene električne energije između granica zona trgovanja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6. Pravila nominacije sadržavaju najmanje sljedeće informacije:

- (a) pravo nositelja fizičkih prava prijenosa da nominiraju planirane razmjene električne energije;
- (b) minimalne tehničke zahtjeve za nominaciju;
- (c) opis postupka nominacije;
- (d) rokove nominacije;
- (e) format nominacije i komunikacije.

3. Svi OPS-ovi postupno usklađuju pravila nominacije na svim granicama zone trgovanja na kojima se primjenjuju fizička prava prijenosa.

4. Nositelji fizičkih prava prijenosa, njihovi partneri, ako je primjenjivo, ili ovlaštena treća strana koja djeluje u njihovo ime nominiraju sva svoja fizička prava prijenosa ili dio njih između zona trgovanja u skladu s pravilima nominacije.

5. U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan unaprijed obuhvaća ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu s člankom 23. stavkom 3. Uredbe (EU) 2015/1222, ta se ograničenja uzimaju u obzir u prijedlogu za pravila nominacije iz stavka 2.

Odjeljak 4.

Postupci i rad

Članak 37.

Odredbe i uvjeti za sudjelovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta

1. Sudionici na tržištu moraju se registrirati na jedinstvenoj platformi za dodjelu i ispuniti sve kvalifikacijske zahtjeve na temelju usklađenih pravila za dodjelu prije nego što dobiju pravo na sudjelovanje u dražbama ili prijenos svojih dugoročnih prava prijenosa. Kvalifikacijski zahtjevi u skladu su s načelima nediskriminacije i transparentnosti.
2. Nakon što sudionik na tržištu podnese zahtjev za registraciju, jedinstvena platforma za dodjelu obavješćuje sudionika na tržištu ispunjava li sve kvalifikacijske zahtjeve te ima li pravo na sudjelovanje u dražbama ili prijenos svojih dugoročnih prava prijenosa od određenog datuma.
3. Sudionici na tržištu moraju u potpunosti poštovati usklađena pravila za dodjelu. Oni moraju ažurirati sve informacije u pogledu svog sudjelovanja te bez odlaganja obavješćivati jedinstvenu platformu za dodjelu o svim promjenama tih informacija.
4. Jedinstvena platforma za dodjelu ima pravo obustaviti ili povući pravo sudionika na tržištu na sudjelovanje u dražbama ili prijenos njegovih dugoročnih prava prijenosa nakon što sudionik na tržištu prekrši svoje ugovorne obveze na temelju usklađenih pravila za dodjelu.
5. Obustava ili povlačenje prava sudionika na tržištu na sudjelovanje u dražbama ili prijenos njegova dugoročnog prava na temelju usklađenih pravila za dodjelu ne oslobađa sudionika na tržištu ili jedinstvenu platformu za dodjelu od njihovih obveza koje proizlaze iz dugoročnih prava prijenosa dodijeljenih i plaćenih prije obustave ili povlačenja.

Članak 38.

Dostava ulaznih podataka jedinstvenoj platformi za dodjelu

Svaki se OPS mora pobrinuti da se potvrđena raspodjela dugoročnog prekozonskog kapaciteta dostavi jedinstvenoj platformi za dodjelu prije objave specifikacije dražbe u skladu s člankom 39.

*Članak 39.***Način rada dugoročne dodjele kapaciteta**

1. Najkasnije do vremena navedenog u usklađenim pravilima za dodjelu za svaku se dugoročnu dodjelu kapaciteta utvrđuje i na jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuje specifikacije dražbe koja sadržava najmanje sljedeće informacije:
  - (a) datum i vrijeme početka i kraja otvaranja i zatvaranja dražbe;
  - (b) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta i vrstu dugoročnih prava prijenosa koja će biti ponuđena na dražbi;
  - (c) format ponuda;
  - (d) datum i vrijeme objave rezultata dražbe;
  - (e) rok u kojem se mogu osporiti rezultati dražbe.
2. Objavljeni dugoročni prekozonski kapacitet ne smije se mijenjati u razdoblju prije vremena zatvaranja dražbe. To se razdoblje utvrđuje u usklađenim pravilima za dodjelu.
3. Svaki sudionik na tržištu dostavlja svoje ponude na jedinstvenu platformu za dodjelu prije krajnjeg roka vremena zatvaranja dražbe i u skladu s uvjetima utvrđenim u specifikaciji dražbe.
4. Jedinstvena platforma za dodjelu osigurava povjerljivost dostavljenih ponuda.

*Članak 40.***Određivanje cijene dugoročnih prava prijenosa**

Cijena dugoročnih prava prijenosa za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta određuje se prema načelu granične cijene i izražava u eurima po megavatu. U slučaju da je potražnja za dugoročnim prekozonskim kapacitetom za granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta jednaka ili niža od ponuđenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, cijena je nula.

*Članak 41.***Financijski zahtjevi i poravnanje**

1. Jedinstvena platforma za dodjelu osigurava postupke izdavanja računa ili samofakturiranja za poravnanje knjiženja na teret ili u korist koja proizlaze iz dodjele dugoročnih prava prijenosa, povrata dugoročnih prava prijenosa i naknade za dugoročna prava prijenosa. Ti se postupci utvrđuju u usklađenim pravilima za dodjelu.
2. Kako bi sudjelovao u dražbama, sudionik na tržištu mora imati dovoljne kolaterale za jamčenje za ponudu i dodijeljena dugoročna prava prijenosa u skladu s uvjetima utvrđenim u usklađenim pravilima za dodjelu.

*Članak 42.***Uspostavljanje rezervnih postupaka**

1. U slučaju da dugoročna dodjela kapaciteta nije dala rezultate, osnovni rezervni postupak je odgoda dugoročne dodjele kapaciteta.
2. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta imaju pravo uvesti alternativna koordinirana rezervna rješenja. U takvim slučajevima svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju izraditi koordinirani prijedlog pouzdanih rezervnih postupaka.

Članak 43.

Povrat dugoročnih prava prijenosa

1. Nositelji dugoročnih prava prijenosa mogu nadležnim OPS-ovima putem jedinstvene platforme za dodjelu vratiti svoja dugoročna prava prijenosa za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta.
2. Nositelji dugoročnih prava prijenosa koji žele vratiti svoja dugoročna prava prijenosa za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta o tome obavješćuju, izravno ili neizravno preko treće strane, jedinstvenu platformu za dodjelu kako je utvrđeno u usklađenim pravilima za dodjelu.
3. Nositeljima dugoročnih prava prijenosa koji vrate svoja dugoročna prava prijenosa nadležni OPS-ovi, izravno ili neizravno preko treće strane, isplaćuju naknadu putem jedinstvene platforme za dodjelu. Takva je naknada jednaka cijeni iz dražbe u kojoj su ponovno dodijeljena dugoročna prava prijenosa.

Članak 44.

Prijenos dugoročnih prava prijenosa

1. Nositelji dugoročnih prava prijenosa imaju pravo prenijeti sva svoja dugoročna prava prijenosa ili dio njih na druge sudionike na tržištu u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu.
2. Pravila za mogućnost pristupa i popis sudionika na tržištu registriranih na jedinstvenoj platformi za dodjelu i kvalificiranih za prijenos dugoročnih prava prijenosa objavljuju se na jedinstvenoj platformi za dodjelu.
3. Nositelji dugoročnih prava prijenosa o prijenosu dugoročnih prava prijenosa obavješćuju, izravno ili neizravno preko treće strane, jedinstvenu platformu za dodjelu u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu.
4. Sudionici na tržištu koji stječu ta dugoročna prava prijenosa, u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu, jedinstvenoj platformi za dodjelu potvrđuju, izravno ili neizravno preko treće strane, obavijest koju je poslao prethodni nositelj dugoročnih prava prijenosa.

Članak 45.

Dostava rezultata

1. Jedinstvena platforma za dodjelu obavješćuje OPS-ove odgovorne za granicu zone trgovanja s kojom su povezana dugoročna prava prijenosa, sudionike na tržištu i nositelje dugoročnih prava prijenosa o rezultatima dugoročne dodjele kapaciteta u razdoblju navedenom u specifikaciji dražbe.
2. Jedinstvena platforma za dodjelu obavješćuje sudionike na tržištu o statusu izvršenja i ravnotežnim cijenama njihovih ponuda.

Članak 46.

Pokretanje rezervnih postupaka

1. U slučaju da jedinstvena platforma za dodjelu ne može u roku utvrđenom u usklađenim pravilima za dodjelu dostaviti specifikaciju dražbe u skladu s člankom 39. ili rezultate dugoročne dodjele kapaciteta ili dio tih rezultata, OPS-ovi odgovorni na granici zone trgovanja primjenjuju rezervne postupke utvrđene u skladu s člankom 42.

2. Čim se utvrdi da nisu dostavljeni podaci iz stavka 1., jedinstvena platforma za dodjelu što je prije moguće obavješćuje OPS-ove odgovorne na granici zone trgovanja. Jedinstvena platforma za dodjelu obavješćuje sudionike na tržištu o tome da se mogu primijeniti rezervni postupci.

Članak 47.

Objava tržišnih informacija

1. Na jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuju se najmanje sljedeće informacije za svaku granicu zone trgovanja i smjer korištenja:

- (a) specifikacija dražbe u skladu s člankom 39.;
- (b) okvirni kalendar dražbi u kojem se navodi vrstu dugoročnih prava prijenosa koja će biti ponuđena i datume na koje će ta dugoročna prava prijenosa biti ponuđena sudionicima na tržištu;
- (c) rezultati dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s člankom 29.;
- (d) broj sudionika na tržištu u svakoj dražbi;
- (e) popis kvalificiranih sudionika na tržištu za prijenos dugoročnih prava prijenosa;
- (f) podaci za kontakt jedinstvene platforme za dodjelu.

2. Nadležni OPS-ovi putem jedinstvene platforme za dodjelu objavljuju zahtijevane informacije iz stavka 1. u skladu s vremenskim rasporedom utvrđenim u specifikaciji dražbe i Uredbi (EU) br. 543/2013.

3. Jedinstvena platforma za dodjelu mora osigurati da javnosti budu dostupni povijesni podaci za razdoblje od najmanje pet godina.

POGLAVLJE 4.

Jedinstvena platforma za dodjelu

Članak 48.

Uspostava

1. Svi se OPS-ovi moraju pobrinuti za to da jedinstvena platforma za dodjelu funkcionira i da ispunjava funkcionalne zahtjeve iz članka 49. u roku od dvanaest mjeseci od odobrenja prijedloga za zajednički skup zahtjeva i za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu. Zbog kašnjenja povezanih s postupcima javne nabave nadležna regulatorna tijela mogu na zahtjev nadležnih OPS-ova produžiti taj rok za najviše šest mjeseci.

2. Dugoročna dodjela kapaciteta na istosmjernim interkonekcijskim vodovima provodi se na jedinstvenoj platformi za dodjelu najkasnije 24 mjeseca nakon odobrenja iz stavka 1.

Članak 49.

Funkcionalni zahtjevi

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe, svi OPS-ovi moraju svim regulatornim tijelima podnijeti zajednički prijedlog za skup zahtjeva i za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu. U prijedlogu se navode različite opcije za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu i upravljanje njome, među kojima je njezin razvoj od strane OPS-ova ili trećih strana u njihovo ime. Prijedlogom OPS-ova obuhvaćeni su opći zadaci jedinstvene platforme za dodjelu utvrđeni u članku 50. i zahtjevi za nadoknadu troškova u skladu s člankom 59.

2. Funkcionalni zahtjevi za jedinstvenu platformu za dodjelu sadržavaju najmanje:
  - (a) očekivane granice zone trgovanja koje će biti obuhvaćene;
  - (b) tehničku raspoloživost i pouzdanost pruženih usluga;
  - (c) radne postupke;
  - (d) proizvode koji će biti ponuđeni;
  - (e) razdoblja dugoročne dodjele kapaciteta;
  - (f) metode i algoritme dodjele;
  - (g) načela financijskog poravnanja i upravljanja rizicima povezanim s dodijeljenim proizvodima;
  - (h) usklađeni ugovorni okvir sa sudionicima na tržištu;
  - (i) sučelja za prijenos podataka.

Članak 50.

Opće dužnosti

Nadležni OPS-ovi upotrebljavat će jedinstvenu platformu za dodjelu barem za sljedeće namjene:

- (a) registraciju sudionika na tržištu;
- (b) pružanje sudionicima na tržištu jedinstvene adrese za komunikaciju;
- (c) provođenje dražbenih postupaka;
- (d) financijsko poravnanje dodijeljenih dugoročnih prava prijenosa sa sudionicima na tržištu, uključujući upravljanje kolateralima;
- (e) suradnju s klirinškim društvom, ako to zahtijevaju zajednička pravila provedbe FPP-ova – obveza u skladu s člankom 34.;
- (f) organizaciju rezervnog postupka u skladu s člancima 42. i 46.;
- (g) omogućavanje povrata dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 43.;
- (h) olakšavanje prijenosa dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 44.;
- (i) objavu tržišnih informacija u skladu s člankom 47.;
- (j) pružanje sučelja za razmjenu podataka sa sudionicima na tržištu i upravljanje tim sučeljima.

POGLAVLJE 5.

Usklađena pravila za dodjelu

Članak 51.

Uvođenje usklađenih pravila za dodjelu

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog usklađenih pravila za dodjelu za dugoročna prava prijenosa u skladu s člankom 52. stavkom 2. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s člankom 6. Taj prijedlog obuhvaća regionalne zahtjeve i posebne zahtjeve za granicu zone trgovanja ako su ih OPS-ovi svake regije za proračun kapaciteta pripremili u skladu s člankom 52. stavkom 3.

2. Nakon što regionalni zahtjevi stupe na snagu, oni imaju prednost u odnosu na opće zahtjeve utvrđene u usklađenim pravilima dodjele. U slučaju izmjene općih zahtjeva usklađenih pravila za dodjelu i njihova podnošenja na odobrenje svim regulatornim tijelima, regionalni se zahtjevi također podnose na odobrenje svim regulatornim tijelima predmetne regije za proračun kapaciteta.

Članak 52.

Zahtjevi za usklađena pravila za dodjelu

1. Zahtjevi za usklađena pravila za dodjelu za dugoročna prava prijenosa obuhvaćaju fizička prava prijenosa, FPP-ove – opcije i FPP-ove – obveze. OPS-ovi razmatraju i primjereno uzimaju u obzir posebnosti povezane s različitim vrstama proizvoda.

2. Usklađena pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa slijede načela nediskriminacije i transparentnosti te sadržavaju najmanje sljedeće opće zahtjeve:

- (a) usklađene definicije i područje primjene;
- (b) ugovorni okvir između jedinstvene platforme za dodjelu i sudionika na tržištu, uključujući odredbe o primjenjivom pravu, primjenjivom jeziku, povjerljivosti, rješavanju sporova, odgovornosti i višoj sili;
- (c) usklađene odredbe o načelu „upotrijebi ili prodaj” u slučaju fizičkih prava prijenosa u skladu s člankom 32.;
- (d) opis vrsta dugoročnih prava prijenosa koja se nude, uključujući načela za naknade u skladu s člankom 35.;
- (e) opis načela primjenjivih pravila nominacije u skladu s člankom 36.;
- (f) usklađene odredbe o kvalificiranosti i pravu, obustavi i produljenju te troškovima sudjelovanja u skladu s člankom 37.;
- (g) opis postupka dugoročne dodjele kapaciteta koji uključuje barem odredbe o specifikaciji dražbe, podnošenju ponuda, objavi rezultata dražbe, razdoblju za osporavanje rezultata dražbe i rezervnim postupcima u skladu s člancima 37., 38., 39., 42., 43. i 44.;
- (h) usklađene odredbe o financijskim zahtjevima i poravnanju u skladu s člankom 41.;
- (i) usklađene odredbe o povratu dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 43.;
- (j) usklađene odredbe za obavijest o prijenosu dugoročnih prava prijenosa u skladu s člankom 44.;
- (k) odredbe o jamstvu i pravilima za nadoknade u skladu s člankom 53. i člankom 55.;
- (l) usklađene odredbe o pravilima netiranja i financijskim kolateralima za FPP-ove – obveze, ako je primjenjivo.

3. Usklađena pravila dodjele mogu sadržavati i regionalne zahtjeve i posebne zahtjeve za granicu zone trgovanja posebno za, ali bez ograničenja na:

- (a) opis vrste dugoročnih prava prijenosa koja se nude na svakoj granici zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta u skladu s člankom 31.;
- (b) vrstu sustava plaćanja za dugoročna prava prijenosa koji se treba primjenjivati na svakoj granici zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta prema dodjeli u razdoblju dan unaprijed u skladu s člankom 35.;
- (c) provedbu alternativnih koordiniranih regionalnih rezervnih rješenja u skladu s člankom 42.;
- (d) regionalna pravila za nadoknade kojima se utvrđuju regionalni sustavi jamstva u skladu s člankom 55.

POGLAVLJE 6.

Jamstvo dodijeljenog prekozonskog kapaciteta

Članak 53.

Opće odredbe o jamstvu

1. Svi OPS-ovi imaju pravo ograničiti dugoročna prava prijenosa kako bi osigurali rad unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina prije jamstvenog roka dan unaprijed. Ako OPS-ovi ograniče dugoročna prava prijenosa, o tome moraju izvjestiti nadležna regulatorna tijela te objaviti činjenične razloge koji su uzrokovali ograničenje.
2. Predmetni OPS-ovi na granici zone trgovanja u kojoj su ograničena dugoročna prava prijenosa nositeljima dugoročnih prava prijenosa nadoknađuju u iznosu razlike između tržišnih cijena.

Članak 54.

Utvrđivanje gornjih granica

1. Predmetni OPS-ovi na granici zone trgovanja mogu predložiti ograničenje na ukupnu nadoknadu koju se treba platiti svim nositeljima ograničenih dugoročnih prava prijenosa u relevantnoj kalendarskoj godini ili relevantnom kalendarskom mjesecu u slučaju istosmjernih interkonekcijskih vodova.
2. Gornja granica ne smije biti manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su predmetni OPS-ovi prikupili na granici zone trgovanja u relevantnoj kalendarskoj godini. U slučaju istosmjernih interkonekcijskih vodova, OPS-ovi mogu predložiti gornju granicu koja nije manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su predmetni OPS-ovi prikupili na granici zone trgovanja u relevantnom kalendarskom mjesecu.
3. U slučaju da na istoj granici zone trgovanja postoji nekoliko interkonekcijskih vodova kojima upravljaju različiti OPS-ovi i koji podliježu različitim regulatornim režimima pod nadzorom regulatornih tijela, ukupni prihodi od zagušenja koji se upotrebljavaju za izračun gornje granice nadoknade u skladu sa stavkom 2. mogu se odvojiti među interkonekcijskim vodovima. Predmetni OPS-ovi predlažu takvu podjelu, a odobravaju je nadležna regulatorna tijela.

Članak 55.

Pravila za nadoknade

Ako OPS-ovi predlože primjenu gornje granice iz članka 54., oni zajedno predlažu skup pravila za nadoknade u pogledu primijenjene gornje granice.

Članak 56.

Jamstvo u slučaju više sile

1. U slučaju više sile OPS-ovi smiju ograničiti dugoročna prava prijenosa. Takvo se ograničavanje provodi koordinirano nakon kontakta među svim izravno zahvaćenim OPS-ovima.
2. OPS koji se poziva na višu silu objavljuje obavijest u kojoj opisuje prirodu više sile i njezino vjerojatno trajanje.
3. Pri ograničavanju u slučaju više sile OPS koji se pozvao na višu silu zahvaćenim nositeljima dugoročnih prava prijenosa isplaćuje nadoknadu za razdoblje te više sile. U tom je slučaju nadoknada jednaka cijeni koja je početno plaćena za obuhvaćena dugoročna prava prijenosa u postupku dugoročne dodjele kapaciteta.

4. OPS koji se poziva na višu silu ulaže sve moguće napore kako bi ograničio posljedice i trajanje više sile.
5. Ako je država članica tako propisala, nadležno regulatorno tijelo na zahtjev tog OPS-a ocjenjuje kvalificira li se događaj kao viša sila.

POGLAVLJE 7.

Raspodjela prihoda od zagušenja

Članak 57.

Metodologija raspodjele prihoda od zagušenja

1. U roku od šest mjeseci od odobrenja metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz članka 9. stavka 6. Uredbe (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta.
2. Pri izradi metodologije iz stavka 1. svi OPS-ovi uzimaju u obzir metodologiju raspodjele prihoda od zagušenja izrađenu u skladu s člankom 73. Uredbe (EU) 2015/1222.
3. Pri izradi metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz članka 73. Uredbe (EU) 2015/1222.

POGLAVLJE 8.

Nadoknada troškova

Članak 58.

Opće odredbe o nadoknadi troškova

1. Regulatorna tijela procjenjuju troškove koji su OPS-ovima nastali na temelju obveza ove Uredbe.
2. Troškovi koji su procijenjeni kao razumni, učinkoviti i razmjerni pravovremeno se nadoknađuju mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima kako odrede nadležna regulatorna tijela.
3. Na zahtjev regulatornih tijela nadležni OPS-ovi dostavljaju informacije neophodne za lakšu procjenu nastalih troškova u roku od tri mjeseca od zahtjeva.

Članak 59.

Troškovi uspostave, razvoja i rada jedinstvene platforme za dodjelu

Svi OPS-ovi koji izdaju dugoročna prava prijenosa na jedinstvenoj platformi za dodjelu zajedno snose troškove povezane s uspostavom i radom jedinstvene platforme za dodjelu. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe, svi OPS-ovi moraju predložiti metodologiju za raspodjelu tih troškova, koji moraju biti razumni, učinkoviti i razmjerni, na primjer, na temelju načela poput onih propisanih u članku 80. Uredbe (EU) 2015/1222.

Članak 60.

Troškovi uspostave i rada postupka koordiniranog proračuna kapaciteta

1. Svaki OPS sam snosi troškove povezane s dostavljanjem ulaznih podataka za proračun kapaciteta.

2. Svi OPS-ovi zajedno snose troškove povezane s uspostavom i radom spajanja pojedinačnih modela mreže.
3. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta snose troškove uspostave i rada izvođača koordiniranog proračuna kapaciteta.

Članak 61.

Troškovi osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prijenosa

1. Troškovi osiguranja jamstva uključuju troškove iz mehanizama za nadoknade povezanih s osiguranjem jamstva prekozonskih kapaciteta kao i troškove redispčiravanja, trgovanja u suprotnom smjeru i odstupanja povezane s isplatama nadoknada sudionicima na tržištu, a snose ih OPS-ovi u mjeri u kojoj je to moguće u skladu s člankom 16. stavkom 6. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 714/2009.
2. Pri određivanju ili odobravanju tarifa za prijenos ili drugog odgovarajućeg mehanizma u skladu s člankom 37. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/72/EZ i uzimajući u obzir članak 14. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 714/2009, regulatorna tijela smatraju isplate nadoknada troškovima koji ispunjavaju uvjete ako su ti troškovi razumni, učinkoviti i razmjerni.
3. U roku od šest mjeseci od odobrenja metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz članka 57. svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije raspodjele troškova nastalih iz osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prijenosa. Ta metodologija mora biti sukladna s metodologijom raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s člankom 57.

GLAVA III.

DELEGIRANJE ZADATAKA I NADZOR

Članak 62.

Delegiranje zadataka

1. OPS može delegirati bilo koji zadatak, u cjelini ili djelomično, koji mu je dodijeljen na temelju ove Uredbe jednoj trećoj strani ili više njih ako treća strana može obavljati odgovarajuću funkciju barem jednako učinkovito kao i OPS koji delegira. OPS koji delegira ostaje odgovoran za osiguranje usklađenosti s obvezama na temelju ove Uredbe, uključujući osiguranje pristupa informacijama nužnim za nadzor koji provodi regulatorno tijelo.
2. Prije delegiranja predmetna treća strana mora OPS-u koji delegira jasno dokazati svoju sposobnost izvršavanja svih obveza iz ove Uredbe.
3. U slučaju da se cijeli ili dio bilo kojeg zadatka navedenog u ovoj Uredbi delegira na treću stranu, OPS koji delegira mora prije delegiranja osigurati postojanje odgovarajućih sporazuma o povjerljivosti u skladu s obvezama povjerljivosti OPS-a koji delegira.

Članak 63.

Nadzor

1. ENTSO za električnu energiju provodi nadzor nad provedbom dugoročne dodjele kapaciteta i uspostavom jedinstvene platforme za dodjelu u skladu s člankom 8. stavkom 8. Uredbe (EZ) br. 714/2009. Nadzorom su posebno obuhvaćena sljedeća pitanja:
  - (a) napredovanje uvođenja jedinstvene platforme za dodjelu i problemi povezani s tim uvođenjem, što uključuje pošten i transparentan pristup dugoročnim pravima prijenosa za sudionike na tržištu;
  - (b) djelotvornost metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu s člankom 16.;

- (c) izvješća o proračunu i dodjeli kapaciteta u skladu s člankom 26.;
- (d) djelotvornost rada dugoročne dodjele kapaciteta i jedinstvene platforme za dodjelu.
2. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe ENTSO za električnu energiju Agenciji na mišljenje dostavlja plan nadzora koji uključuje izvješća koja treba pripremiti i sva ažuriranja u skladu sa stavkom 1.
3. Agencija u suradnji s ENTSO-om za električnu energiju u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe sastavlja popis relevantnih informacija koje ENTSO za električnu energiju mora dostaviti Agenciji u skladu s člankom 8. stavkom 9. i člankom 9. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 714/2009. Popis relevantnih informacija može biti podložan ažuriranjima. ENTSO za električnu energiju održava sveobuhvatnu digitalnu arhivu podataka koje zahtijeva Agencija u standardiziranom formatu. Svi OPS-ovi ENTSO-u za električnu energiju dostavljaju informacije potrebne za izvršenje zadataka u skladu sa stavcima 1. i 3.
4. Na temelju zajedničkog zahtjeva Agencije i ENTSO-a za električnu energiju, sudionici na tržištu i druge relevantne organizacije povezane s dugoročnom dodjelom kapaciteta dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju informacije potrebne za nadzor u skladu sa stavcima 1. i 3., osim informacija koje su regulatorna tijela, Agencija ili ENTSO za električnu energiju već pribavili u kontekstu svojih zadataka nadzora provedbe.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. rujna 2016.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER